

Hann Merstallinger, Tomasz Merstallinger, Anna Joniak

[Szanowna redakcjo!]

Ochrona Zabytków 50/2, 185

1997

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Szanowna Redakcjo!

Uwagi do artykułu *Rekonstrukcja malowideł ściennych w Wallfahrtskirche w Bonn*, „Ochrona Zabytków” 1996, nr 4, str. 430, napisany przez p. Sławomira Górzyńskiego.

Uprzejmie informujemy, że w wymienionym artykule znalazło się szereg nieścisłości i błędów merytorycznych. Autor artykułu, przytaczając w przypisach publikację *Die Wallfahrtskirche auf dem Kreuzberg in Bonn*, nie-dokładnie się z nią zapoznał.

Kościół zewnętrzną bryłą przypomina wczesnobarokowe budowle z południowych Niemiec, nie ma więc cech późnego gotyku. Od 1637 r., w wybudowanym przy kościele klasztorze, przebywają mnisi żebraczego zakonu serwitów, którzy pozostają do roku 1802, tj. do czasu sekularyzacji. Dopiero w roku 1855 na wzgórze przybywają jezuici, następnie ich miejsce w roku 1889

zajmują franciszkanie, opiekujący się całym założeniem aż do roku 1969. Wystrój wnętrza kościoła jest zasługą elektora kolońskiego Clemensa Augusta, natomiast dobudowany z jego fundacji budynek mieszczący Święte Schody, projektu Baltazara Neumanna, był nową budowlą a nie przebudową. Dekoracja malarska kościoła i Świętych Schodów przypisywana jest malarzowi Johano-wi Adamowi Schöpf, a nie Schöpfer, Bawarczykowi, urodzonemu w 1702 r. w Straubingu, zm. w 1779 r. Malarz ten w latach 1724–1742 tworzył w Pradze, w następnych latach powraca do Bawarii, a w poł. XVIII w. jako nadworny malarz wykonuje, na zlecenie elektora Clemensa Augusta, szereg prac, między innymi malowidła w kaplicy Św. Ducha, w pałacu w Brühl (Walter Schul-ten, *Die Heilige Stiege auf dem Kreuzberg zu Bonn*, 1964, Rheinland Verlag, str. 78 oraz *Die Wallfahrtskirche auf dem Kreuzberg in*

Bonn, „Arbeitsheft der rheinischen Denkmalpflege” 35, str. 17).

Polscy konserwatorzy w czasie prac konserwatorskich i rekonstrukcji malowideł na sklepieniu kościoła, korzystali z archiwalnych zdjęć fotograficznych z 1914 r., wypożyczonych przez Urząd Konserwatorski Nadrenii–Westfalii, a więc dokumentacja fotograficzna była nam udostępniona. Osobnym niebagatelnym problemem było wykonanie odpowiednich powiększeń fragmentów zdjęć, które posłużyły jako podkłady do rekonstrukcji malowideł.

W uzupełnieniu dodajemy, że prace w ramach umowy z Pracownikami Konserwacji Zabytków BHZ, wykonali dyplomowani konserwatorzy z Krakowa. Nadzór merytoryczny — dypl. konserwator Ivan Bentchev z Rheinisches Amt für Denkmalpflege–Brauweiler.

*W imieniu wykonawców:
Hanna i Tomasz Merstallinger oraz Anna Joniak
Kraków dn. 17 marca 1997 r.*